

Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2016 r.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)¹ przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r.

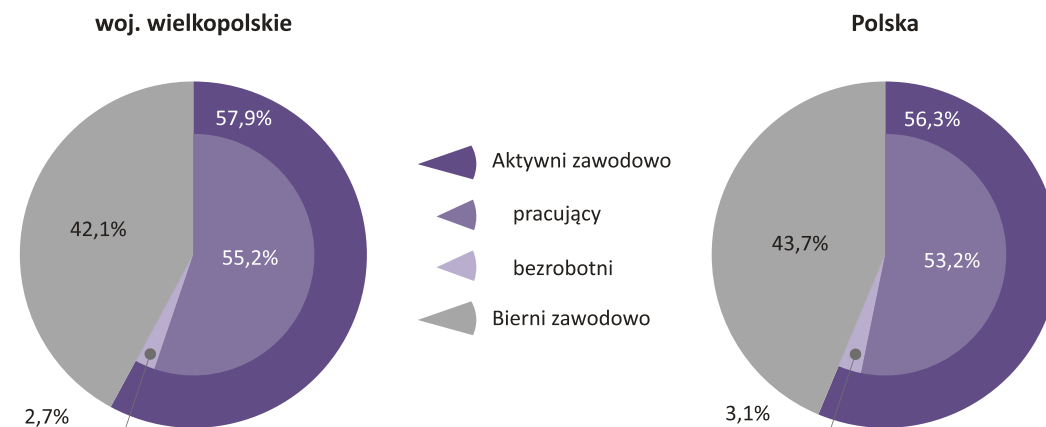
Ze względu na reprezentacyjny charakter badania i związane z nim losowy błąd szacunku, którego znaczenie wzrasta zwłaszcza w przypadku niskiego poziomu badanych zjawisk oraz gdy informacja dotyczy stosunkowo niewielkiej części całkowitej populacji objętej badaniem, tj. ludności Polski ogółem w wieku 15 lat i więcej, zamieszczone dane należy traktować z dużą ostrożnością. Wymagane to jest zwłaszcza w przypadku oceny krótkookresowych zmian w czasie dotyczących niewielkich populacji (jak ma to miejsce w przypadku pomiaru bezrobocia w województwie wielkopolskim), gdyż rzeczywiste zmiany zjawiska mogą być w takiej sytuacji mniejsze niż błąd losowy, dlatego wnioskując o tendencjach dotyczących niewielkich zbiorowości należy brać pod uwagę dłuższy okres czasu.

Kwartalne Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności stanowi podstawowe źródło informacji o sytuacji na rynku pracy. Badanie obejmuje wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Metodologia BAEL oparta jest na definicjach zalecanych do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i Eurostat. Podstawowym kryterium podziału ludności, z punktu widzenia aktywności ekonomicznej (na pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo), jest praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu.

1. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

W IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 1626 tys. osób, tj. o 22,5% więcej niż w analogicznym kwartale 2015 r. Zbiorowość pracujących, licząca 1551 tys. osób, w odniesieniu do IV kwartału 2015 r. zwiększyła się o 23,0%. Biernych zawodowo było 1183 tys., co w skali roku oznacza wzrost o 21,7%, a liczba bezrobotnych wynosiła 75 tys., czyli o 15,4% więcej niż w IV kwartale 2015 r.

Ryc. 1. STRUKTURA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ W IV KWARTALE 2016 R.

¹ Podstawą metodologii BAEL są definicje dotyczące ludności aktywnej zawodowo, pracujących i bezrobotnych. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych pojęć znajdują się na ostatnich stronach niniejszego komunikatu.

TABL. 1. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
		w tys.						
OGÓŁEM.....	2808	1626	1551	75	1183	57,9	55,2	4,6
mężczyźni.....	1350	924	878	46	426	68,4	65,0	5,0
kobiety.....	1459	702	673	29	757	48,1	46,1	4,1
miasta.....	1549	905	867	38	644	58,4	56,0	4,2
wieś.....	1260	721	684	37	539	57,2	54,3	5,1
Według w wieku:								
w tym w wieku produkcyjnym ^a	2066	1575	1501	75	490	76,2	72,7	4,8
15–24 lata.....	375	138	128	10	237	36,8	34,1	7,2
25–34.....	524	450	428	22	74	85,9	81,7	4,9
35–44.....	518	450	432	18	68	86,9	83,4	4,0
45–54.....	406	334	319	15	71	82,3	78,6	4,5
55 lat i więcej.....	986	253	243	10	732	25,7	24,6	4,0
Według poziomu wykształcenia:								
Wyższe.....	602	492	487	5	109	81,7	80,9	1,0
Policealne i średnie zawodowe.....	650	432	414	18	218	66,5	63,7	4,2
Średnie ogólnokształcące.....	229	116	111	6	113	50,7	48,5	5,2
Zasadnicze zawodowe.....	813	507	472	36	306	62,4	58,1	7,1
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego.....	515	78	67	11	437	15,1	13,0	14,1

^a Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

Stosunek liczby osób niepracujących do pracujących polepszył się w ujęciu rocznym – w IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim na 1000 pracujących przypadało 811 niepracujących (787 w miastach i 842 na wsi), podczas gdy w IV kwartale 2015 r. – 822 (odpowiednio 845 i 797). W kraju współczynnik ten ukształtował się na poziomie odpowiednio 880 wobec 902.

Ryc. 2. WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA PRACUJĄCYCH OSOBAMI NIEPRACUJĄCYMI W UJĘCIU MIASTA – WIEŚ

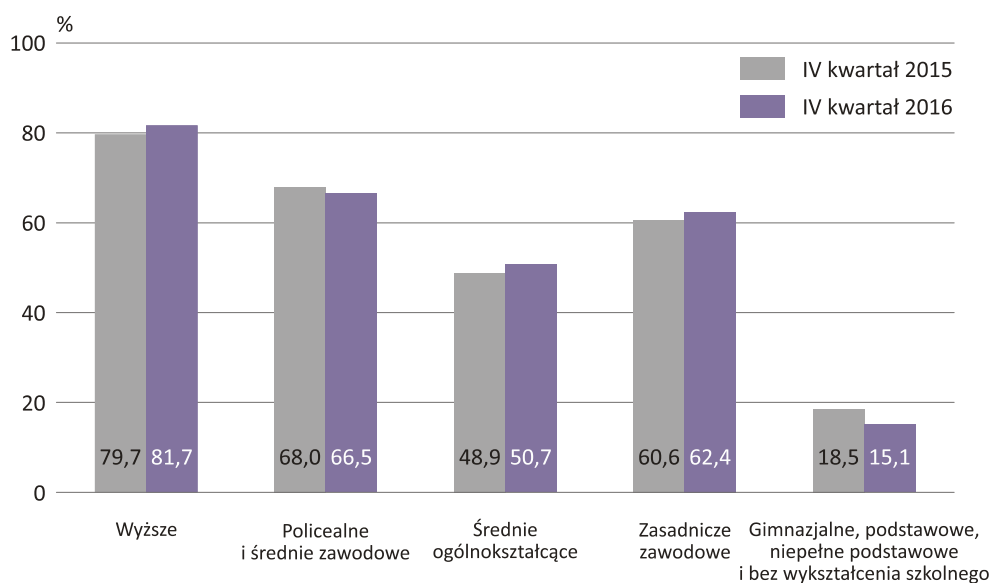

W IV kwartale 2016 r. aktywni zawodowo stanowili 57,9% ogółu ludności województwa wielkopolskiego w wieku 15 lat i więcej, tj. o 0,2 p.proc. więcej niż przed rokiem. W kraju współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się o 0,2 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2015 r. i wyniósł 56,3%.

TABL. 2. WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w %			wzrost/spadek w porównaniu z	
				IV kw. 2015	III kw. 2016
w p.proc.					
OGÓŁEM	57,7	58,1	57,9	+0,2	-0,2
mężczyźni.....	66,8	67,8	68,4	+1,6	+0,6
kobiety.....	49,2	49,1	48,1	-1,1	-1,0
Miasta.....	56,6	58,5	58,4	+1,8	-0,1
Wieś.....	59,0	57,6	57,2	-1,8	-0,4

Współczynnik aktywności zawodowej przyjmuje zróżnicowane wartości w zależności od płci. W IV kwartale 2016 r. współczynnik ten w zbiorowości kobiet kształtował się na poziomie 48,1%, podczas gdy w przypadku mężczyzn wynosił 68,4%. Dystans dzielący te dwie wielkości sięgał 20,3 p.proc. i w skali roku zwiększył się o 2,7 p.proc. Mniej zróżnicowane były wartości współczynnika aktywności zawodowej ludności w miastach i na wsi (odpowiednio 58,4% wobec 57,2%). W stosunku do IV kwartału 2015 r. wskaźnik dla ludności miejskiej zwiększył się o 1,8 p.proc., natomiast dla ludności wiejskiej zmniejszył się o 1,8 p.proc.

Ryc. 3. WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Współczynnik aktywności zawodowej przyjmował najwyższą wartość dla osób z wykształceniem wyższym (81,7% wobec 79,7% w IV kwartale 2015 r.), natomiast najniższą – w grupie osób o wykształceniu gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (15,1% wobec 18,5%).

W IV kwartale 2016 r. najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zaobserwowano w grupach wiekowych 35–44 lata (86,9%, spadek o 1,3 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2015 r.) oraz 25–34 lata (85,9%, tj. o 0,1 p.proc. mniej niż przed rokiem). Dla ludności w wieku produkcyjnym wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 76,2%, czyli o 1,1 p.proc. więcej niż w analogicznym okresie 2015 r.

2. PRACUJĄCY

W IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim liczba pracujących wynosiła 1551 tys., tj. o 290 tys. (o 23,0%) więcej niż w analogicznym kwartale 2015 r. (wśród mężczyzn wzrost liczby pracujących wyniósł 23,5%, natomiast w grupie kobiet – 22,4%). W badanej zbiorowości większość stanowili mężczyźni; w IV kwartale 2016 r. ich udział kształtował się na poziomie 56,6% (56,4% w IV kwartale 2015 r.). Liczba pracujących mieszkańców miast w skali roku zwiększyła się o 26,4%, a liczba pracujących na wsi – o 19,0%. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 96,8% zbiorowości pracujących.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w tys.			IV kw. 2015 = 100	III kw. 2016 = 100
OGÓŁEM	1261	1560	1551	123,0	99,4
mężczyźni.....	711	883	878	123,5	99,4
kobiety.....	550	677	673	122,4	99,4
Miasta.....	686	865	867	126,4	100,2
Wieś.....	575	696	684	119,0	98,3

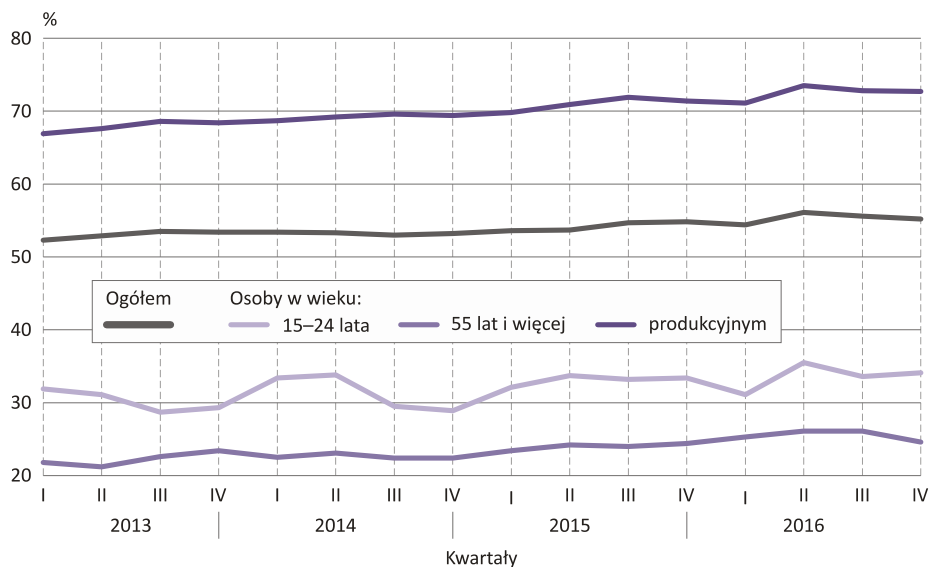
W IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim pracujący stanowili 55,2% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej; w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. oznacza to wzrost o 0,4 p.proc. (w kraju 53,2%, wzrost o 0,6 p.proc.). Wskaźnik zatrudnienia był nieco większy wśród mieszkańców miast, gdzie wyniósł 56,0% wobec 54,3% na wsi. W skali roku udział ten wzrósł w miastach o 1,9 p.proc., natomiast na wsi zanotowano w tym czasie spadek o 1,4 p.proc. Wśród mężczyzn wskaźnik ten w IV kwartale 2016 r. osiągnął 65,0% (w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. wzrost o 1,2 p.proc.), natomiast w grupie kobiet wyniósł 46,1% (spadek o 0,4 p.proc.).

Wskaźnik zatrudnienia przyjmował najniższe wartości wśród osób w wieku powyżej 55 roku życia oraz w grupie osób młodych (15–24 lata). W IV kwartale 2016 r. wartości wskaźnika dla tych grup wieku wyniosły odpowiednio 24,6% (wzrost o 0,2 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2015 r.) oraz 34,1% (wzrost o 0,7 p.proc.). Na wysokim poziomie utrzymywała się wielkość wskaźnika dla osób w wieku produkcyjnym (72,7% wobec 71,4% w analogicznym kwartale 2015 r.).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w %			wzrost/spadek w porównaniu z	
				IV kw. 2015	III kw. 2016
w p.proc.					
OGÓŁEM	54,8	55,6	55,2	+0,4	-0,4
mężczyźni.....	63,8	65,4	65,0	+1,2	-0,4
kobiety.....	46,5	46,4	46,1	-0,4	-0,3
Miasta.....	54,1	55,8	56,0	+1,9	+0,2
Wieś.....	55,7	55,2	54,3	-1,4	-0,9

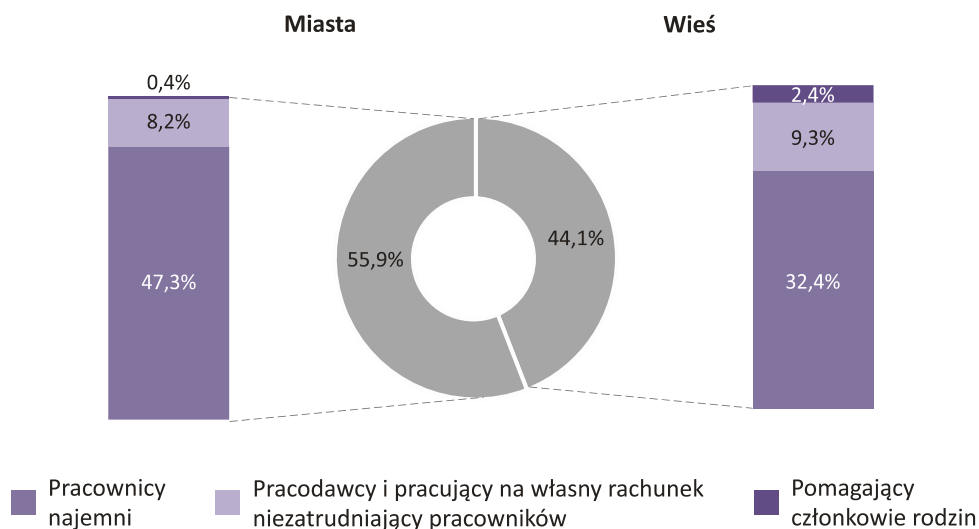
W IV kwartale 2016 r. wśród pracujących w województwie wielkopolskim dominowały trzy grupy osób: z wykształceniem wyższym (31,4% wobec 29,5% w IV kwartale 2015 r.), zasadniczym zawodowym (30,4%, wobec 31,0%) oraz policealnym i średnim zawodowym (26,7% wobec 27,6%). Najmniej liczna grupa to osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (4,3% wobec 5,3% w IV kwartale 2015 r.).

Ryc. 4. WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

Podobnie jak w poprzednich okresach, w IV kwartale 2016 r. w strukturze pracujących według statusu zatrudnienia dominowali pracownicy najemni, czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, którzy w liczbie 1237 tys. stanowili 79,8% ogółu pracujących (79,4 w IV kwartale 2015 r.). W większości (74,5%) byli oni zatrudnieni przez pracodawców z sektora prywatnego.

Ryc. 5. PRACUJĄCY WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA W UJĘCIU MIASTA – WIEŚ W IV KWARTALE 2016 R.

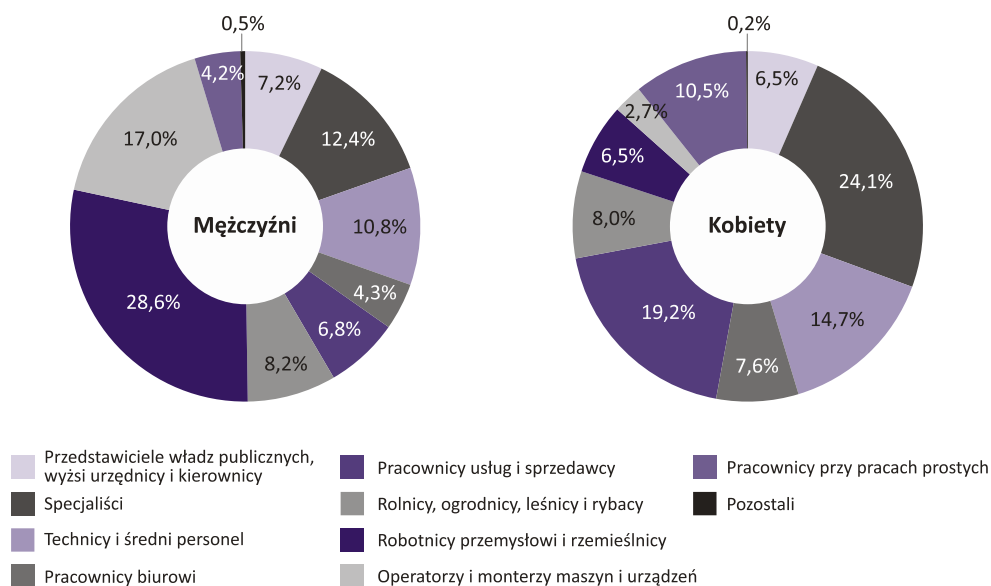
Wśród pracowników najemnych dominowały osoby wykonujące pracę na czas nieokreślony (stałą). W IV kwartale 2016 r. udział tej grupy ukształtował się na poziomie 74,5% (wzrost o 1,4 p.proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r.). Odsetek pracowników najemnych zatrudnionych na czas określony w ciągu roku zmniejszył się o 1,5 p.proc. i wyniósł 25,5%.

Zwiększyła się liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (o 24,3% do 271 tys.), a udział tej kategorii pracujących w ciągu roku zwiększył się o 0,2 p.proc. do 17,5%. Liczba pomagających członków rodzin ukształtowała się na poziomie 43 tys. (wzrost o 2,4% w stosunku do analogicznego kwartału 2015 r.); w grupie tej większość stanowili mieszkańcy wsi (37 tys., tj. 86,0%).

Pracujący w sektorze prywatnym w IV kwartale 2016 r. stanowili 79,7% ogółu pracujących, czyli o 1,5 p.proc. mniej niż w IV kwartale 2015 r. Odsetek pracujących w rolnictwie indywidualnym zmniejszył się w tym czasie o 2,2 p.proc. i wyniósł 8,3%.

W IV kwartale 2016 r. w strukturze pracujących według grup zawodów najliczniejszą zbiorowość stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (19,0%) oraz specjaliści (17,5%). W grupie mężczyzn odsetek robotników przemysłowych i rzemieślników był większy i sięgał 28,6%. Wśród kobiet dominowały dwie kategorie zawodów: specjaliści (24,1%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (19,2%).

Ryc. 6. STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG GRUP ZAWODÓW W IV KWARTALE 2016 R.

W IV kwartale 2016 r. 70,1% pracujących przepracowało (w badanym tygodniu) 40 godzin i więcej (72,7% wśród mieszkańców wsi i 68,1% wśród mieszkańców miast). Udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy wyniósł 16,2% w przypadku przepracowanych od 30 do 39 godzin tygodniowo i 5,7% – od 20 do 29 godzin. Mniej niż 20 godzin tygodniowo przepracowało 2,8% badanej zbiorowości pracujących.

Struktura pracujących według płci różni się w zależności od liczby przepracowanych godzin. W grupie pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy, tj. poniżej 20 godzin tygodniowo oraz od 20 do 29 godzin przeważały kobiety (odpowiednio: 62,8% i 67,0%). Wraz ze wzrostem liczby godzin przepracowanych tygodniowo, tj. od 30 do 39 godzin zrównuje się udział pracujących kobiet i mężczyzn. W grupie osób pracujących najdłużej (40 godzin i więcej) zwiększa się przewaga liczebna mężczyzn (62,7%).

3. BEZROBOTNI

W IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim zbiorowość bezrobotnych (zgodnie z definicją bezrobotnego stosowaną w BAEL) liczyła 75 tys. osób i w ciągu roku zwiększyła się średnio o 15,4%. Największy wzrost liczby bezrobotnych zanotowano w grupie mężczyzn – o 35,3%, oraz wśród mieszkańców miast – o 22,6%. Wśród mieszkańców wsi zanotowano w tym czasie wzrost liczby bezrobotnych o 5,7%, natomiast w zbiorowości kobiet spadek – o 9,4%.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016		
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
			w tys.	IV kw. 2015 = 100	III kw. 2016 = 100
OGÓŁEM	65	71	75	115,4	105,6
mężczyźni.....	34	31	46	135,3	148,4
kobiety.....	32	40	29	90,6	72,5
Miasta.....	31	42	38	122,6	90,5
Wieś.....	35	30	37	105,7	123,3

W IV kwartale 2016 r. wśród bezrobotnych w województwie wielkopolskim dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (48,0% wobec 27,7% w IV kwartale 2015 r.). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w grupie wiekowej 25–34 lata (29,3%, wobec 30,8% w analogicznym okresie 2015 r.).

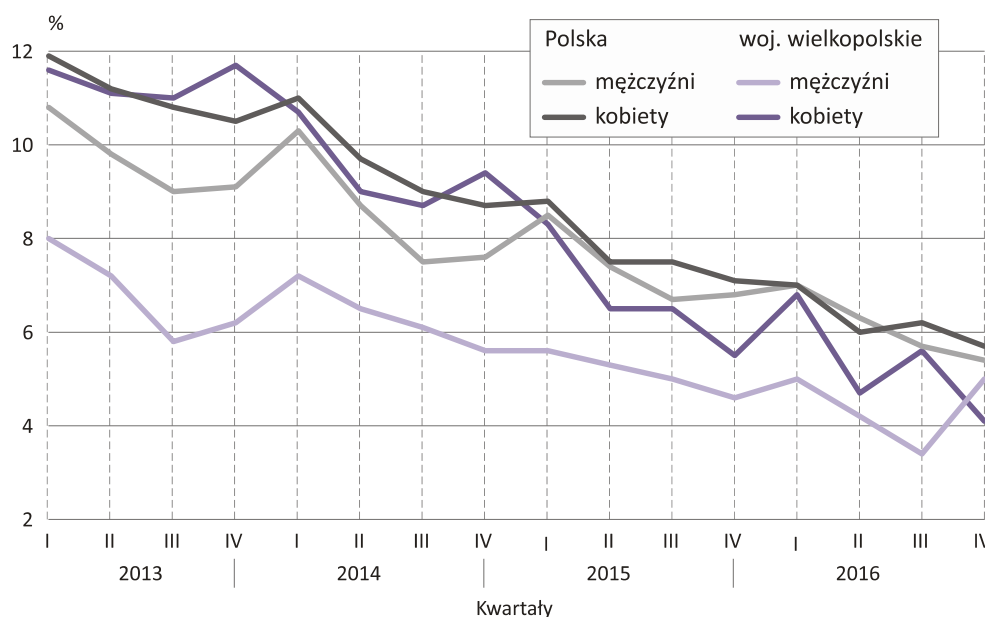
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15 lat i więcej (czyli udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2016 r. wyniosła 4,6%, tj. o 0,3 p.proc. mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. (w Polsce odpowiednio 5,5%, tj. o 1,4 p.proc. mniej). Stopa bezrobocia była wyższa w grupie mężczyzn i wynosiła 5,0% (o 0,4 p.proc. więcej niż w IV kwartale 2015 r.) wobec 4,1% w zbiorowości kobiet (spadek o 1,4 p.proc.). Stopa bezrobocia w miastach w skali roku zmniejszyła się o 0,1 p.proc. i ukształtowała się na poziomie 4,2%, a na wsi odnotowano w tym czasie spadek o 0,6 p.proc. do 5,1%.

TABL. 6. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEL					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016			
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w %			wzrost/spadek w porównaniu z	
				IV kw. 2015	III kw. 2016
				w p.proc.	
OGÓŁEM	4,9	4,4	4,6	-0,3	+0,2
mężczyźni.....	4,6	3,4	5,0	+0,4	+1,6
kobiety.....	5,5	5,6	4,1	-1,4	-1,5
Miasta.....	4,3	4,6	4,2	-0,1	-0,4
Wieś.....	5,7	4,1	5,1	-0,6	+1,0

Zjawisko bezrobocia dotyczy szczególnie ludzi młodych. Stopa bezrobocia w grupie wiekowej 15–24 lata w IV kwartale 2016 r. wyniosła 7,2% (o 7,9 p.proc. mniej niż w analogicznym kwartale 2015 r.), tj. na poziomie 1,6-krotnie wyższym niż przeciętnie w województwie. Dla osób w wieku produkcyjnym ten miernik bezrobocia zmniejszył się o 0,2 p.proc. do 4,8%.

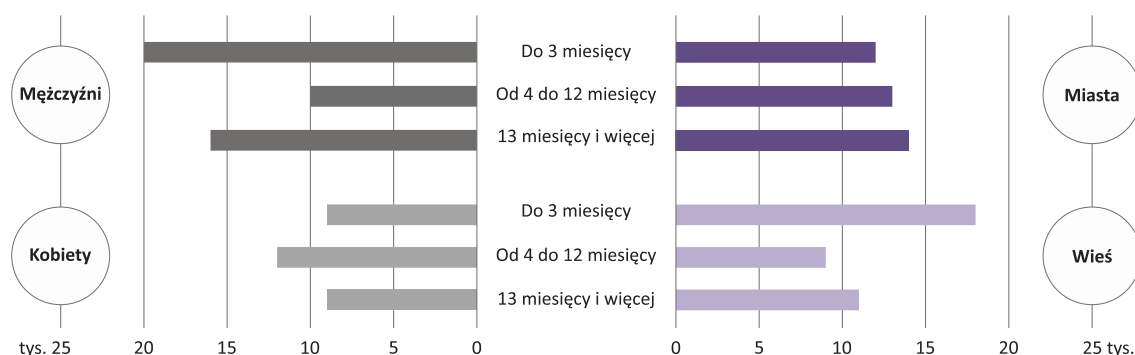
Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w grupie bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe (1,0%; spadek o 2,9 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2015 r.). Najwyższy poziom miernik ten osiągnął w grupie bezrobotnych o wykształceniu gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 14,1% (podobnie jak przed rokiem).

Ryc. 7. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEL

W IV kwartale 2016 r. w grupie bezrobotnych było 38,7% osób, które straciły pracę (o 1,8 p.proc. więcej niż w analogicznym okresie 2015 r.). Udział osób wracających do pracy po przerwie kształtował się na poziomie 36,0% (o 8,3 p.proc. więcej niż w IV kwartale 2015 r.). Podejmujący pracę po raz pierwszy stanowili 18,7% ogólnej liczby bezrobotnych (spadek o 7,5 p.proc. w skali roku), w tym 10,7% na wsi. Najmniej liczna okazała się grupa bezrobotnych, którzy zrezygnowali z pracy (6,7%).

Ryc. 8. BEZROBOTNI WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY W IV KWARTALE 2016 R.

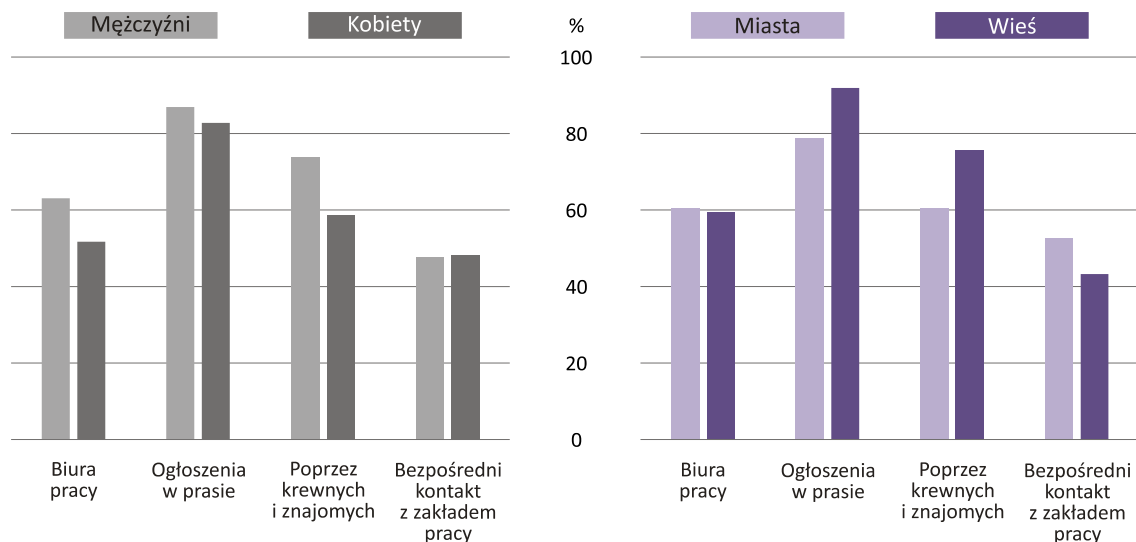
Wśród osób pozostających bez pracy najliczniejszą zbiorowość tworzyli bezrobotni poszukujący pracy do 3 miesięcy włącznie (40,0% wobec 23,1% w IV kwartale 2015 r.). W tej grupie bezrobotnych największy udział zanotowano w grupie mężczyzn (66,7%).

Liczną zbiorowość stanowili długotrwale bezrobotni, tj. osoby poszukujące pracy 13 miesięcy i więcej. W IV kwartale 2016 r. udział tej grupy wynosił 33,3% (o 6,7 p.proc. mniej niż w analogicznym okresie 2015 r.). Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych był wyższy w przypadku mężczyzn (34,8% wobec 31,0% w grupie kobiet) oraz mieszkańców miast (36,8% wobec 29,7% na wsi).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016			
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał		
	w %			wzrost/spadek w porównaniu z	
				IV kw. 2015	III kw. 2016
				w p.proc.	
OGÓŁEM	40,0	33,8	33,3	-6,7	-0,5
mężczyźni.....	44,1	38,7	34,8	-9,3	-3,9
kobiety.....	34,4	27,5	31,0	-3,4	+3,5
Miasta.....	29,0	35,7	36,8	+7,8	+1,1
Wieś.....	45,7	30,0	29,7	-16,0	-0,3

Udział bezrobotnych poszukujących pracy od 4 do 6 miesięcy kształtował się na poziomie 14,7% (o 0,7 p.proc. mniej niż w analogicznym okresie 2015 r.). Wśród osób pozostających bez pracy najmniej liczną zbiorowość tworzyli bezrobotni poszukujący pracy od 7 do 12 miesięcy (13,3% wobec 23,1% w IV kwartale 2015 r.).

Ryc. 9. WYBRANE METODY POSZUKIWANIA PRACY² PRZEZ BEZROBOTNYCH W IV KWARTALE 2016 R.

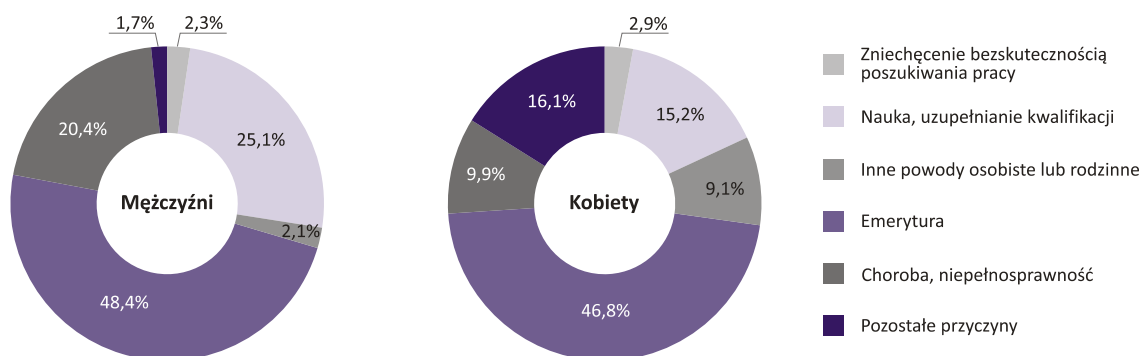
W województwie wielkopolskim przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. wynosił 11,3 miesiąca i w skali roku zmniejszył się o 3,2 miesiąca. Najkrótszy przeciętny czas poszukiwania pracy zaobserwowano w grupie kobiet (11,1 miesiąca) oraz wśród mieszkańców wsi (10,1 miesiąca). Przeciętny czas poszukiwania pracy w grupie mężczyzn wynosił 11,4 miesiąca, a wśród mieszkańców miast – 12,3 miesiąca.

4. BIERNI ZAWODOWO

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2016 r. liczyła 1183 tys. i stanowiła 42,1% ogółu ludności powyżej 15-go roku życia. W grupie tej nadal przeważały kobiety (757 tys. wobec 426 tys. mężczyzn). W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. liczba biernych zawodowo zwiększyła się o 21,7%, przy czym największy wzrost zanotowano wśród mieszkańców wsi – o 27,4% oraz w grupie kobiet – o 25,7%. W grupie mężczyzn zanotowano w tym czasie wzrost liczby biernych zawodowo o 15,1%, a wśród mieszkańców miast – o 17,3%.

W IV kwartale 2016 r. większość biernych zawodowo (54,4%; 56,5% w analogicznym kwartale 2015 r.) mieszkała w miastach. W zbiorowości biernych zawodowo dominowały osoby w wieku 55 lat i więcej (stanowiły 61,9% badanej grupy) oraz osoby z najniższym wykształceniem, tj. gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (36,9%). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 41,4% zbiorowości biernych zawodowo.

Ryc. 10. STRUKTURA BIERNYCH ZAWODOWO WEDŁUG PRZYCZYŃ BIerności W IV KWARTALE 2016 R.

² Bezrobotni mogli wybierać kilka metod poszukiwania pracy.

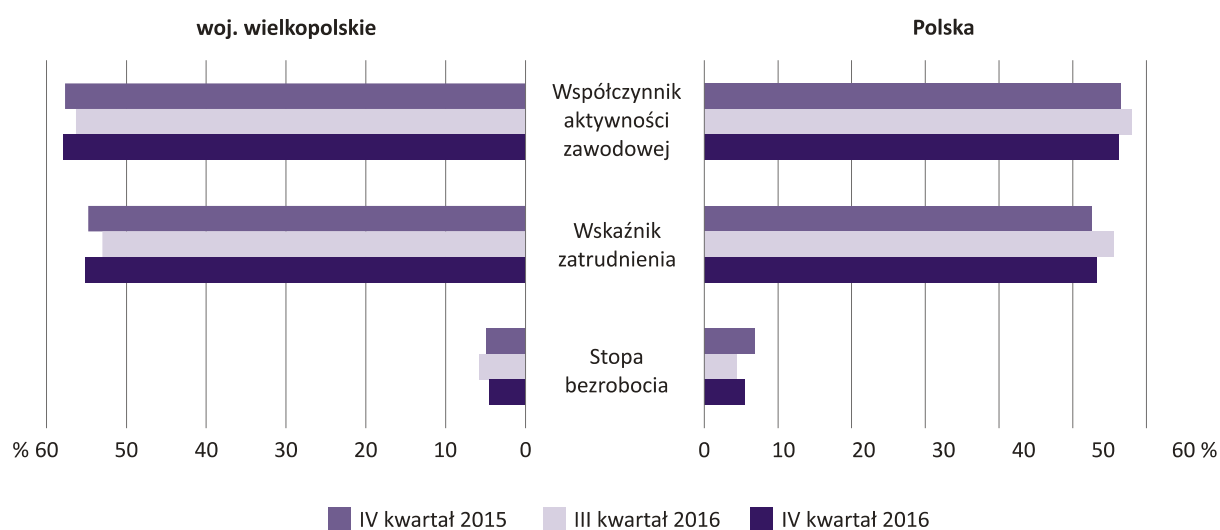
W IV kwartale 2016 r. bierni zawodowo w województwie wielkopolskim jako główne przyczyny bierności wskazywali: emeryturę (47,4% badanej zbiorowości), naukę i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych (18,7%) oraz chorobę i niepełnosprawność (13,8%). W analogicznym okresie 2015 r. wskaźniki te kształtowały się na poziomie odpowiednio: 49,3%, 17,2% i 14,3%. Odsetek osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy, tj. brakiem szans na otrzymanie odpowiedniego zatrudnienia lub wyczerpaniem możliwości znalezienia pracy, w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. obniżył się o 0,8 p.proc. i wyniósł 2,8%.

5. PODSUMOWANIE

Zestawiając wyniki reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2016 r. w województwie wielkopolskim z danymi ogólnopolskimi, można stwierdzić, że w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. zaobserwowano:

- spadek obciążenia pracujących osobami niepracującymi (*podobnie jak w kraju*),
- wzrost liczby pracujących niezależnie od płci oraz miejsca zamieszkania (*w kraju wzrost ogólnej liczby pracujących przy jednoczesnym spadku liczby pracujących wśród mieszkańców miast*),
- wzrost liczby pracowników najemnych oraz liczby pracodawców i pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (*w kraju wzrost liczby pracowników najemnych przy jednoczesnym spadku liczby pracodawców i pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników*),
- wzrost ogólnej liczby bezrobotnych, przy jednoczesnym spadku liczby bezrobotnych w grupie kobiet (*w kraju spadek liczby bezrobotnych niezależnie od płci i miejsca zamieszkania*),
- spadek ogólnej stopy bezrobocia, przy jednoczesnym wzroście stopy bezrobocia w grupie mężczyzn (*w kraju spadek stopy bezrobocia niezależnie od płci oraz miejsca zamieszkania*),
- spadek stopy bezrobocia wśród osób w wieku 15–24 lata (*podobnie jak w kraju*), przy czym stopa bezrobocia dla tej grupy wiekowej jest 1,6-krotnie wyższa niż dla całego województwa wielkopolskiego,
- wzrost liczby osób biernych zawodowo niezależnie od płci oraz miejsca zamieszkania (*w kraju spadek liczby osób biernych zawodowo niezależnie od płci oraz miejsca zamieszkania*).

Ryc. 11. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

* * *

PODSTAWOWE ZASADY METODOLOGICZNE BAEL

Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie.

Ludność aktywna zawodowo (tzw. siła robocza) obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Miarą aktywności zawodowej ludności (lub określonej grupy wyróżnianej np. ze względu na wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania) jest **współczynnik aktywności zawodowej** wyznaczany jako procentowy udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

– wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

– miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
- z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
  - do 3 miesięcy,
  - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących, zgodnie z międzynarodowymi standardami, zaliczono również uczniów, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Liczba pracujących kształtuje **wskaźnik zatrudnienia** oddający procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności (lub w liczbie ludności określonej grupy).

Klasyfikacja statusu zatrudnienia oparta została na Międzynarodowej Klasyfikacji Statusu Zatrudnienia (International Classification of Status in Employment, ICSE) i wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- **pracujący na własny rachunek** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą; z tego:
  - **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej jednego pracownika najemnego,
  - **pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników,
- **pracownik najemny** – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego,
- **pomagający bezpłatnie członek rodziny** – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej.

Dane o zawodach osób pracujących oraz o ostatnim miejscu pracy osób bezrobotnych i biernych zawodowo prezentowane są w układzie Klasyfikacji zawodów i specjalności obowiązującej od 2015 r., wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07.08.2014 r.

Bezrobotni są to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Natężenie bezrobocia opisuje się za pomocą **stopy bezrobocia** stanowiącej odsetek osób bezrobotnych wśród osób aktywnych zawodowo.

Ludność bierna zawodowo są to wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
  - dłuższym niż 3 miesiące,
  - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

W badaniu wyszczególnia się dodatkowo następujące kategorie ludności aktywnej i biernej zawodowo:

Długotrwale bezrobotni – bezrobotni, którzy szukają pracy przez okres dłuższy niż rok (tj. 13 miesięcy i więcej od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie).

Zniechęceni – osoby bierne zawodowo, które nie poszukują pracy, ponieważ są przekonane, że jej nie znajdą.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostatu. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej – do II kw. 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy. W związku z powyższym wyniki BAEL od III kwartału 2012 r. nie są w pełni porównywalne z wynikami badania z poprzednich okresów, z wyjątkiem przeliczonych wyników za okres od I kwartału 2010 r. do II kwartału 2012 r.

Od I kwartału 2016 r. zastosowano kalibrację wyników na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, z uwzględnieniem stosowanych dotąd kryteriów demograficznych.

Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego